

Boğazlama İle Üç Çocuğunu Öldüren Anne; Maternal Filisid Olgusu

22. BÖLÜM

Ziyaettin ERDEM
Mustafa ÇELTEK
Behzat DİKEN

GİRİŞ

Ebeveynlerin kendi çocuklarını öldürmesi beklenen bir durum olmadığından bu patolojik davranış adli psikiyatrinin üzerinde durduğu konulardandır. Bu eylemler için infantisid terimi bebeğin doğumundan sonraki ilk yıl içerisinde, neonatisid bebeğin doğumundan itibaren 24 saatlik zaman dilimi içerisinde kasıtlı olarak öldürülmesini tanımlarken, Filisid ise 1-18 yaş aralığındaki çocukların öldürülmesini tanımlamakta kullanılmıştır (1).

Öldürme işlemi anne tarafından gerçekleştirilmesi halinde maternal filisid, baba tarafından gerçekleştirilmesi durumunda ise paternal filisid olarak adlandırılmaktadır. Babaların sıklıkla birden fazla sayıda, yaşça daha büyük çocuklarını öldürdükleri ve öldürme yöntemi olarak ateşli silah, kesici-delici alet ve kafaya yönelik travmalar uyguladıkları gözlenmiştir. Annelerin ise genellikle küçük yaştaki çocuklarını öldürdükleri, anneleri suç işlemeye yönelten psikososyal stresörlerin ve kullandıkları yöntemlerin (boğazını sıkma, suda boğma ya da zehirleme gibi) daha geniş bir yelpaze gösterdiği bildirilmiştir (2).

Paternal filisid faillerinin genellikle kişilik bozukluğu, madde/alkol kötüye kullanımı bulunan kişilerden oluştuğu, maternal filisid faillerinin ise sıklıkla psikiyatrik rahatsızlıkların olduğu ve madde/alkol kötüye kullanımının genellikle olmadığı görülmektedir⁽³⁾. Annelerin çoğunlukla

sosyoekonomik yönden zayıf, yalnız, bütün gününü çocuğu ile birlikte geçiren, genellikle aile içi şiddet mağduru olan, aile içi geçimsizlikleri olan, bir kısmı çocukluk döneminde ebeveyn istismarına maruz kalmış, büyük bir kısmı psikotik, depresif veya intihara eğilimli, eğitimsiz, bekar veya çocuğuna bakım vermede yetersiz olma gibi durumları olduğu bildirilmiştir (1-3).

Çalışmamızda herhangi bir klinik tanısı olmayan ve üç çocuğunu boğazlama gibi bir yöntemle öldürerek kendisini de öldürmeye çalışan anne olgusu üzerinden konunun genel kapsamıyla gözden geçirilmesi ve bu konudaki farkındalığın artırılması amaçlanmıştır.

OLGU

Ailesi ile birlikte merkeze bağlı beldede tek katlı ikametinden yaşayan, sabah eşi tarlaya gidince pencereleri kapatıp tüm kapıları kilitleyerek, evin koridorunda 3 ve 9 yaşındaki iki oğlunu ve 7 yaşındaki kızını bıçakla boğazlayarak öldüren 27 yaşındaki kadın sonrasında her iki bileğini de keserek intihara teşebbüs ettiği ve yoğun bakıma kaldırıldığı bilgisi üzerine olay yerine giden olay yeri inceleme ekipleri çevrenin çok kalabalık olduğunu, olay yerinin tek katlı, bahçeli müstakil bir ev olduğu görmüştür. Dış bahçeye bakan daha sonra mutfak olduğu öğrenilen pencerenin demir korkuluğun, olaya müdahale etmek isteyen çocukların babası tarafından çıkarılmış olduğu,

derecede bir cevap vermesine neden olmuş olabileceği düşünülmüştür. Anneye hastanede düzenlenen raporda motivasyonuna yönelik bir değerlendirme olmamasından dolayı bu konuda ileri yorum yapılamamaktadır.

Olgumuzda olduğu gibi filiside yönelen annelerde her zaman psikotik bir patoloji olmaya bilir. Malezya’da kadınlar neden filiside yöneldiği ile ilgili cezaevinde bu suçtan yatan 15 kadın mahkûmla yapılan çalışmada; kişilerin kendisine ve sosyal çevreye bağı nedenlerle olabileceği, evlilik dışı çocuk sahibi olma ve toplumun bunu utanılacak bir durum olarak görüp dışlaması, çocuğa bakmakta yaşanan zorluklar, dağılmış aile yapısına sahip olma, alkol ya da madde bağımlısı olma gibi nedenlerle, toplumda olan cinsiyet ayrımcılığının ve kadınların erkekler tarafından gördüğü şiddet esas nedenler olarak bildirilmiştir (9).

Çözülemez olarak yorumlanan ilişkilerin sorunları tehlikeli olabilmektedir. Özellikle istenmeyen ve tehditkâr bir ayrılık çocuklara ve eşe yönelik şiddetle kaos sarmalıyla başa çıkmanın bir yolu olarak görülebilmektedir. Bu durumda ortamda bulunan şiddet veya şiddet görendeki çaresizlik evdeki çocuklara yansiyabilir, bu da filisidin en önemli nedenlerinden olabilmektedir (10-12).

Çocuğa karşı işlenen cinai olgularda genellikle istenmeyen bir çocuk olması, ebeveynin akut psikoz tablosu içerisinde olması veya eşten intikam alma gibi bir düşüncesi olduğu bildirilmiştir. Eşe karşı intikam hissi ile yapılan cinayetler az olmak ile birlikte toplumsal refah, karşılıklı gösterilebilecek saygı ile çözüm yönteminin kolay olması nedeni ile önem arz etmektedir (13).

SONUÇ

Toplumda mevcut olan cinsiyet eşitsizliği, kadınların maddi olarak eşlerine bağımlı olmasına ek olarak eş tarafından fiziksel ve cinsel olarak şiddet görmek kişileri psikolojik olarak çıkmaza sürmekte ve karşı tarafa ceza verme eğilimini artırdığı düşünülmektedir. Olgumuzda da olduğu

üzere kadının ekonomik olarak bağımsız olması, eşi ile birlikte eşinin aile fertleri tarafından da sözlü hakarete ve eşi tarafından da ayrıca fiziksel şiddete uğraması, ayrıca sevk edildiği sağlık kuruluşunda herhangi bir psikoz durumu tespit edilmediği de göz önüne alındığında annenin psikolojik olarak zor bir süreç içerisine sürüklenildiğini ve ceza vermek adına bu yönetime başvurduğunu düşündürmektedir.

Eşlerin hem kendi evlilikleri içerisindeki rolleri hem de her iki cinsin birbirlerine karşı olan rollerini özel ve kamusal alanda yeniden yapılandırması gerektiği kanaatindeyiz. Aile içerisinde şiddetin olmadığı, bireylerin birbirlerine saygı duyduğu ve kadınların maddi olarak özgür olabileceği toplumlarda ebeveyn şiddetinin daha az olacağını, karşı tarafa ceza vermek adına çocuklar üzerine yapılacak fiziksel, duygusal ve cinsel şiddetin daha az olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

1. Giacchetti, N., Pancheri, C., Williams, R., Marconi, M., Magistro, R., Pozzuoli, L., Aceti, F. Violence and Motherhood: A Case Study about the Personality Profile and Attachment Style of a Filicide Woman. *Deviant Behavior*. 2020;41(5), 607-618.
2. Eke SM. Tarihsel Gelişimi Açısından Çocuklarını Öldüren Anneler: Bir Derleme Çalışması. *Ufuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Ufuk Univ Inst Soc Sci*. 2014;50.
3. Koç S, Pakiş I. Perinatal ve Neonatal Dönem Bebek Ölümleri, Ani Beklenmedik Çocuk Ölümünde Adli Tıp Yaklaşımı. *Birinci Basamakta Adli Tıp*. 2011;117-39.
4. Straus MA. State and regional differences in US infant homicide rates in relation to socio-cultural characteristics of the States. In Cavanaugh JL(ed): *Behavioral sciences and the Law, Homicidal Behaviour*. New York, John Wiley and Sons. 1987;61-75.
5. Dominique B, Labelle A. Homicide, infanticide and filicide. *Psychiatry Clinics of North America*. 1992;15(2):661-73.
6. Çakıcı M. Çocuk öldürme olguları-filisidler. *Çocuk Forumu*. 1998;1(1):30-32.
7. Polat O, Birgen N, Ziyalar N, Çakıcı M. Filicide orfatal maltreatment. *American Academy of Forensic Sciences, 48th Annual Meeting, Nashville, USA*. 1996;96.
8. MacCulloch M, Bailey J, Robinson C. Mentally disorders attackers and killers: towards a taxonomy. *J.For. Psychiatry* 1995;6(1): 41-61.
10. Sedumedi, T. P., Winter, D. A. I Killed My Children: Construing Pathways to Filicide. *Journal of Constructivist Psychology*. 2020;1-23.

11. Razali, S., Kirkman, M., Fisher, J. Why women commit filicide: opinions of health, social work, education and policy professionals in Malaysia. *Child abuse review*. 2020;29(1):73-84.
12. Eke, S. M., Başoğlu, S., Taktak, Ş., Oral, G. Türkiye’de Maternal Filisid Olgularının Adli Tıp Yönünden Analizi: Bir Klinik Araştırma. *Arch Neuropsychiatr* 2015;52:78-82
13. Zubair, U. B., Taj, R., Ali, S. A., Kayani, A., Khan, A. M. Filicide In Depressive Psychosis: Case Report Of An Emotionally Unstable Woman Slaughtering Her Two Children. *Journal of Ayub Medical College Abbottabad* 2020;32(2): 271-273.